

جهانی شدن، ورزش و قدرت نرم، گردشگری ورزشی

تألیف

دکتر مجید جلالی فراهانی

(عضو هیأت علمی دانشگاه تهران)

شماره مسلسل ۹۱۰۸

شماره انتشار ۳۸۳۳

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	: جلالی فراهانی، مجید، ۱۳۳۳-
عنوان و نام پدیدآور	: جهانی شدن، ورزش، قدرت نرم و گردشگری ورزشی / تألیف مجید جلالی فراهانی.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ج، ۳۱۴ ص: مصور (بخشی رنگی)، عکس (رنگی).
فروست	: انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۳۸۳۳.
شابک	: 978-964-03-7072-8
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۹۳.
موضوع	: ورزش و جهانی شدن
موضوع	: ورزش و گردشگری
موضوع	: ورزش -- جنبه‌های سیاسی
موضوع	: ورزش -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	: جنگ نرم
شناسه افزوده	: دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۶ ج۸/۳۴/۷۰۶ GV
رده‌بندی دیویی	: ۳۰۶/۴۸۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۸۵۵۱۹

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود و تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

ISBN:978-964-03-7072-8

9 789640 370728

عنوان: جهانی شدن، ورزش، قدرت نرم و گردشگری ورزشی
 تألیف: دکتر مجید جلالی فراهانی
 نوبت چاپ: اول
 تاریخ انتشار: ۱۳۹۶
 شمارگان: ۵۰۰ نسخه
 ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران
 چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مؤلف است»

بها: ۲۲۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرشی مقدم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	ط
فصل اول - تعریف‌ها و نظریه‌های مختلف درباره‌ی جهانی شدن	۱
تعریف جهانی شدن.....	۲
جهانی شدن یعنی چه و از کجا آمده است؟.....	۲
رولند رابرتسون.....	۳
آنتونی گیدنز.....	۹
مارتین خور.....	۱۷
رابرت کاکس.....	۲۰
هانتینگتون.....	۲۲
ژوزف نای.....	۲۴
جمع‌بندی نظریه‌ها درباره‌ی جهانی شدن.....	۲۷
تفاوت جهانی‌سازی و جهانی شدن.....	۲۹
جهان‌وطنی یا کاسموپولیتین.....	۳۰
پرسش‌ها.....	۳۷
فصل دوم - جهانی شدن روندی طولانی‌مدت، پدیده‌های اخیر یا روندی چرخه‌ای؟	۳۹
مقدمه.....	۴۰
جاده‌ی ابریشم گونه‌ای از جهان بدون مرز.....	۴۰
تسلط ایرانیان بر جاده‌ی ابریشم.....	۴۷
معروف‌ترین شاه‌راه دوره‌ی عباسیان.....	۴۸
رواج تبلیغ دین از این جاده.....	۴۸
جاده‌ی طلایی سمرقند.....	۴۹
تسلط موقتی سرداران بر بخشی از جاده.....	۴۹

۵۰.....	جاده ابریشم در دوران صفوی.....
۵۱.....	تأمین امنیت در دوران اشکانیان .....
۵۲.....	بزرگراه سرخ.....
۵۲.....	توسعه دوباره جاده .....
۵۲.....	ارتقای جایگاه جاده ابریشم.....
۵۳.....	جهانی شدن پدیده دهه‌های اخیر؟ .....
۵۴.....	اتحادیه اروپا .....
۵۷.....	پول واحد اروپا .....
۵۷.....	مشکلات اقتصادی و اختلافات سیاسی آغازی بر فروپاشی اتحادیه اروپا؟ .....
۵۹.....	بحران اقتصادی یونان و شماره معکوس برای فروپاشی منطقه یورو .....
۶۳.....	خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا، آغازی بر فروپاشی این اتحادیه و پایانی بر روند جهانی شدن؟ .....
۶۶.....	انتخاب ترامپ به‌عنوان رئیس‌جمهور آمریکا و شوکی دیگر برای روند جهانی شدن .....
۷۲.....	پرسش‌ها .....
۷۳.....	فصل سوم - جهانی شدن و ورزش.....
۷۴.....	مقدمه .....
۷۴.....	ورزش جهانی شده امروز .....
۷۹.....	تهدیدات اجتماعی.....
۸۹.....	راه‌های جلوگیری از نژادپرستی در ورزش جهانی شده امروز .....
۹۳.....	تهدیدات اخلاقی و حقوقی .....
۱۰۳.....	دوپینگ .....
۱۰۴.....	تعریف واژه دوپینگ .....
۱۰۴.....	انواع دوپینگ .....
۱۰۴.....	داروهای دوپینگی .....
۱۰۵.....	عوارض استفاده از مواد دوپینگی .....
۱۰۵.....	دوپینگ ژنی.....
۱۰۶.....	دوپینگ ژنی عضلات .....
۱۰۶.....	دوپینگ ژنی عروق .....
۱۰۷.....	تشخیص دوپینگ ژنی و عوارض آن .....
۱۰۷.....	دوپینگ با چای، قهوه و کوکاکولا .....

۱۰۸.....	به چه علت ورزشکاران دوپینگ می‌کنند؟
۱۱۷.....	فساد و تبانی در ورزش جهانی شده
۱۱۹.....	فساد در فیفا چگونه افشا شد؟
۱۲۰.....	آغاز زندگی بلیزر و علاقه‌مند شدن به فوتبال
۱۲۴.....	بن همام و سرخی که وارنر در اختیار FBI گذاشت
۱۲۵.....	پرونده تبانی در گلدکاپ
۱۲۶.....	بررسی حساب‌های مالی بلیزر توسط FBI
۱۲۷.....	پذیرش نقش جاسوس توسط بلیزر
۱۲۸.....	اعتراف چاک بلیزر
۱۳۱.....	فساد و تبانی در فوتبال ایران
۱۳۲.....	راه‌های مقابله با فساد و تبانی در ورزش
۱۳۲.....	تهدیدات اقتصادی، بازاریابی‌های غیرقانونی (امبوش مارکتینگ)
۱۳۳.....	تعریف بازاریابی کمین (غیرقانونی)
۱۳۶.....	به چه علت بازاریابی کمین یک تهدید اقتصادی است؟
۱۳۷.....	راه‌های جلوگیری از بازاریابی کمین
۱۳۸.....	جلوگیری از بازاریابی کمین (تبلیغ) توسط تماشاگران
۱۳۹.....	جلوگیری از بازاریابی کمین در محل‌های عمومی
۱۳۹.....	جلوگیری از بازاریابی کمین در فضاهای هوایی
۱۴۰.....	جلوگیری از بازاریابی کمین با استفاده از بلیت‌های ورودی
۱۴۱.....	جلوگیری از بازاریابی کمین با استفاده از آرم یا نشان بازی‌ها
۱۴۱.....	اعطای تابعیت به ورزشکاران خارجی در ورزش جهانی شده
۱۵۰.....	ورزش جهانی شده و معضلات زیست محیطی
۱۵۰.....	ایده اولیه توسعه ورزش‌های ساحلی
۱۵۸.....	پرسش‌ها
۱۵۹.....	فصل چهارم - نقش ورزش در جامعه و سیاست
۱۶۰.....	مقدمه
۱۶۱.....	ورزش: انسان شناسی، صنعت، هویت
۱۶۲.....	تاریخ انسان‌شناسی ورزش
۱۶۲.....	نیازهای اولیه برای به‌وجود آمدن ورزش

۱۶۳	..... نظریه پیدایش ورزش
۱۶۶	..... جمع‌بندی
۱۶۶	..... پیدایش ورزش مدرن به‌عنوان آینه پیشرفت و تکامل صنعتی
۱۶۶	..... شرایط
۱۷۰	..... انگیزه
۱۷۳	..... پیدایش و جهانی‌شدن ورزش‌های مدرن
۱۷۳	..... روند جهانی‌شدن ورزش‌های برخاسته از انگلستان
۱۷۴	..... روند جهانی‌شدن ورزش‌های برخاسته از آمریکا
۱۷۴	..... روند جهانی‌شدن ورزش‌های برخاسته از آسیا
۱۷۵	..... شناخت و هویت به‌وسیله ورزش
۱۷۹	..... ورزش به‌عنوان آینه تحولات سیاسی و اجتماعی
۱۸۰	..... مثال: برزیل و امید به زندگی بهتر
۱۸۲	..... هویت ملی از طریق ورزش
۱۹۱	..... مرزهای هدایت احساسات ملی به‌وسیله ورزش
۱۹۱	..... کلیشه‌های ملی‌گرایانه در فوتبال
۱۹۲	..... نگاهی به رابطه سیاست و ورزش در تاریخچه چندصدساله بازی‌های المپیک
۱۹۵	..... ورزشکار موفق‌تر، فرهنگ برتر؟
۱۹۵	..... بازی‌های المپیک عصر جدید
۲۰۲	..... ارادل و اوباش: آشوبگران در فوتبال
۲۰۶	..... نژادپرستی و ضد نژادپرستی در ورزش
۲۰۷	..... نژادپرستی در مهره چینی تیم: رنگ پوست تعیین‌کننده پست بازیکن در ایالات متحده آمریکا
۲۱۰	..... پرسش‌ها
۲۱۱	..... فصل پنجم - ورزش و قدرت نرم
۲۱۲	..... مقدمه
۲۱۳	..... تعریف قدرت نرم
۲۱۴	..... منابع قدرت نرم
۲۱۵	..... ویژگی‌های قدرت نرم
۲۱۷	..... ورزش جهانی‌شده ابزاری برای قدرت نرم
۲۲۴	..... تأثیر برگزاری رویدادهای ورزشی بزرگ بر شهر یا کشور میزبان

۲۲۹	کدام کشورها راهبرد مدون دارند؟
۲۲۹	چرا بعضی از کشورها راهبرد مدون دارند؟
۲۳۰	اهداف راهبردی کدام‌اند؟
۲۳۱	کدام رویدادهای ورزشی ترجیح داده می‌شوند؟
۲۳۲	راهبرد چگونه اجرا می‌شود؟
۲۳۳	اهداف مختلف آلمان و انگلستان از برگزاری جام جهانی و بازی‌های المپیک
۲۳۴	قدرت نرم، دیپلماسی عمومی و وجهه بین‌المللی
۲۳۶	آلمان، ورزش و قدرت نرم: جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۰۶
۲۳۷	ورود آلمان به جام جهانی فوتبال در سال ۲۰۰۶
۲۳۹	شاخص‌های موفقیت آلمان در برگزاری جام جهانی ۲۰۰۶
۲۴۳	معنای آن برای آلمان چه بود؟
۲۴۳	انگلستان: دیپلماسی عمومی و بازی‌های المپیک ۲۰۱۲ لندن
۲۴۶	ارزیابی تأثیر اولیه بازی‌های المپیک بر برداشت بین‌المللی از انگلستان
۲۴۹	چین و استفاده از ورزش به‌عنوان ابزاری برای قدرت نرم
۲۵۵	استفاده کشورهای کوچک خلیج فارس از ورزش به‌عنوان ابزاری برای قدرت نرم
۲۵۷	پرسش‌ها
۲۵۹	فصل ششم - گردشگری ورزشی در عصر جهانی شدن
۲۶۰	مقدمه
۲۶۰	انگیزه‌های گردشگری
۲۶۴	چرخه خدمات گردشگری
۲۶۴	تقسیم‌بندی گردشگری
۲۷۲	تاریخچه گردشگری ورزشی
۲۷۳	عوامل مؤثر در جذب گردشگران ورزشی
۲۷۴	فواید گردشگری ورزشی فعال در طبیعت
۲۷۶	انواع گردشگری ورزشی و ملزومات آن
۲۷۸	رابطه بین نیازها و نوع گردشگری ورزشی
۲۷۸	تأثیرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری ورزشی
۲۸۲	اهداف گردشگری رویدادهای ورزشی
۲۸۲	اهداف بیرونی

ح □ جهانی شدن، ورزش و قدرت نرم، گردشگری ورزشی

۲۸۴.....	اهداف درونی.....
۲۸۵.....	عوامل مؤثر در موفقیت گردشگری رویدادهای ورزشی.....
۲۸۷.....	فرانسه.....
۲۸۷.....	آلمان.....
۲۸۸.....	انگلستان.....
۲۸۸.....	گرایش‌های جدید در زمینه گردشگری ورزشی.....
۲۸۹.....	گردشگری، جهانی شدن و چالش‌های آن.....
۲۹۱.....	پرسش‌ها.....
۲۹۳.....	منابع و مآخذ.....

پیشگفتار

حمد و سپاس خداوند متعال را که توفیق داد تا قدم ناچیز دیگری در راه بر طرف کردن یکی از نیازهای آموزشی رشته مدیریت ورزشی بردارم. جهانی شدن، ورزش و گردشگری ورزشی درس جدیدی است که در رشته مدیریت ورزشی دوره دکتری ارائه می‌شود. علاوه بر آن به‌زودی قرار است رشته‌های بین‌رشته‌ای از جمله جامعه‌شناسی ورزشی در دانشگاه تهران به‌عنوان دانشگاه مادر، به‌وجود آید. بنابراین کتاب‌هایی از این نوع که تأثیرات جهانی شدن در ورزش و گردشگری ورزشی را مورد بحث قرار می‌دهد، بیش از هر زمان دیگری احساس می‌شود.

در فصل اول ابتدا جهانی شدن تعریف و نظریه‌های مختلف در باره جهانی شدن، شرح داده می‌شود و خوانندگان با جهان‌وطنی یا کاسموپولیتین آشنا خواهند شد. در پایان این فصل در یک جمع‌بندی، محاسن و معایب جهانی شدن توضیح داده می‌شود. در فصل دوم در باره اینکه جهانی شدن روند طولانی‌مدت دارد؛ یا پدیده دهه‌های اخیر است، مطالبی آورده شده است. در ادامه این فصل نظر نویسنده؛ مبنی بر اینکه جهانی شدن روندی چرخه‌وار دارد، آورده شده است. طبق این نظریه جهانی شدن وجود داشته، از بین رفته و دوباره به‌وجود آمده و با توجه به تحولاتی که در سال‌های اخیر در سطح جهان دیده می‌شود، دوباره در حال از بین رفتن است. از این رو نظریه چرخه‌وار ارائه می‌گردد. در فصل سوم کتاب مطالب مبسوطی در باره تأثیرات جهانی شدن در ورزش آورده شده است. به‌زعم نویسنده جهانی شدن ورزش مانند سایر زمینه‌ها، بیشتر به نفع کشورهای قدرتمند و به ضرر کشورهای در حال توسعه است. علاوه بر آن در فصل سوم در باره تهدیدات اخلاقی و حقوقی، تهدیدات اجتماعی و تهدیدات اقتصادی که جهانی شدن ورزش به‌وجود آورده صحبت شده است. در فصل چهارم، نقش ورزش در جامعه و سیاست توضیح داده می‌شود. در فصل پنجم، مطالب مبسوطی در باره قدرت نرم و تعریف آن آورده شده است. آنگاه با مثال‌هایی روشن در باره استفاده کشورهای مختلف از ورزش جهانی‌شده امروز به‌عنوان ابزاری برای قدرت نرم صحبت شده است. در فصل ششم کتاب؛ در باره گردشگری، تعریف گردشگر، انواع گردشگری، انگیزه‌های گردشگری، فواید گردشگری، گردشگری ورزشی، انواع گردشگری ورزشی و ملزومات هر یک از آنها، عوامل مؤثر در جذب گردشگران ورزشی، مدل تجاری ورزش و گردشگری فعال، رابطه بین نیازها و نوع گردشگری ورزشی، تأثیرات برگزاری رویدادهای ورزشی بر توسعه گردشگری ورزشی، اهداف درونی و بیرونی گردشگری رویدادهای ورزشی، عوامل مؤثر در موفقیت گردشگری رویدادهای ورزشی، گرایش‌های جدید در زمینه گردشگری ورزشی و چالش‌های گردشگری در عصر جهانی شدن، مطالبی به‌طور مبسوط آورده شده است.

ی □ جهانی شدن، ورزش و قدرت نرم، گردشگری ورزشی

امیدوارم این کتاب نیز مانند سایر کتاب‌های نویسنده مورد توجه همکاران گرامی، دانشجویان محترم تحصیلات تکمیلی و سایر علاقمندان قرار گیرد. البته بسیاری از مطالب کتاب جدید است و برای اولین بار در ایران مطرح می‌شود. از این‌رو کاملاً بدیهی است که دچار کمبودها، نقایص و ضعف‌هایی است. از کلیه همکاران گرامی، دانشجویان محترم و خوانندگان عزیز تقاضا می‌شود، نظرهای اصلاحی خود را انعکاس دهند تا در چاپ‌های بعدی مورد توجه قرار گیرد.

مجید جلالی فراهانی

فروردین ۱۳۹۶